

V.7204.27.2021.ŁK

**Pan
Jacek Ozdoba
Sekretarz Stanu
w Ministerstwie Klimatu i Środowiska**

via ePUAP

Szanowny Panie Ministrze,

między Biurem Rzecznika Praw Obywatelskich a Departamentem Gospodarki Odpadami Ministerstwa Klimatu i Środowiska prowadzona była korespondencja w sprawie braku możliwości pomniejszenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi poprzez kompostowanie odpadów zielonych pochodzących z nieruchomości w zabudowie wielorodzinnej. Kanwą do jej podjęcia była skarga, jaka wpłynęła do Rzecznika od członków małej wspólnoty mieszkaniowej (4 lokale mieszkalne) położonej na terenach wiejskich, która – mimo że jej członkowie prowadzą kompostowanie bioodpadów – nie może uzyskać zwolnienia z części opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, które jest przewidziane w art. 6k ust. 4a ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2021 poz. 888, z późn. zm. – dalej jako „u.c.p.g.”). Zgodnie z przywołaną regulacją rada gminy zobligowana jest do wprowadzenia zwolnienia z części opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi tych właścicieli nieruchomości, którzy kompostują bioodpady we własnych przydomowych kompostownikach. Zwolnienie to ustawa ogranicza jednak wyłącznie do właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami jednorodziennymi (a zatem budynkami z maksymalnie dwoma lokalami mieszkalnymi). Właściciele nieruchomości zabudowanych budynkami wielorodzinnymi nie mają takiej możliwości i – niezależnie od tego, czy kompostują wytworzone na tej nieruchomości bioodpady, czy też nie – ponoszą opłaty w pełnej wysokości.

Przeciwko rozszerzeniu możliwości uzyskania częściowego zwolnienia z opłaty przez właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami wielorodzinnymi podawano pierwotnie potencjalne uciążliwości, jakie mogą wynikać z kompostowania odpadów dla mieszkańców budynków wielorodzinnych. Te wątpliwości uważam za wyjaśnione wobec stwierdzenia, że przepisy powszechnie obowiązującego prawa przewidują normy dotyczące

lokalizacji kompostowników, których realizacja ma zapewniać odpowiedni stan sanitarny (§ 36 ust. 1 i 2 rozporządzenia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, Dz.U. z 2019 r. poz. 1065, z późn. zm.). Następnie (pismo z 17 maja 2021 r. nr DGO-OK.055.101.2021.PL) jako na zasadniczy problem w rozszerzeniu zwolnienia z opłaty wskazano okoliczność, że właścicielem (w ujęciu u.c.p.g.) nieruchomości zabudowanej budynkiem wielorodzinnym jest jednostka organizacyjna, która kompostowanie mogłaby prowadzić jedynie w instalacji lub urządzeniu, na którego prowadzenie winna uzyskać zezwolenie. Wskazano również na wątpliwość, czy w przypadku, gdy jedynie część mieszkańców budynku wielorodzinnego prowadziłyby kompostowanie odpadów doszłoby do obniżenia kosztów po stronie gminy („i tak gmina musiałaby zapewnić ich odbiór”). Dodatkowo stwierdzono faktyczny brak możliwości skontrolowania przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) „kompostowania przez mieszkańców w poszczególnych lokalach”. Z tych względów przedstawiciele Ministerstwa uznali, że sprawa wymaga dalszych szczegółowych analiz i – co wnoszę z ogólnej wymowy tekstu – nie może być w prosty sposób załatwiona.

Po zapoznaniu się z przedstawioną argumentacją zmuszony jestem do zwrócenia się bezpośrednio do Pana Ministra i poinformowania, że nie znajduję jej przekonującą. W mojej ocenie, brak jest w omawianym zakresie dostatecznych podstaw do różnicowania sytuacji właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami jedno- i wielorodzinnymi.

W szczególności, okoliczność, że właścicielem nieruchomości zabudowanej budynkiem wielorodzinnym jest – w rozumieniu u.c.p.g. – wspólnota lub spółdzielnia mieszkaniowa pozostaje dla rozwiązania problemu irrelevantna. Nie mogę się zgodzić z tezą, jakoby kompostowanie posiadanych przez nią (a przekazanych przez członków wspólnoty) bioodpadów było obarczone wymogiem uzyskania zezwolenia na przetwarzanie odpadów. Przeczy temu bowiem wprost art. 45 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2021 r. poz. 779, z późn. zm. – dalej jako „u.o.”), który jednoznacznie zwalnia z obowiązku uzyskania zezwolenia „władającego nieruchomością, który zbiera odpady komunalne, wytwarzane na terenie tej nieruchomości”, a w świetle u.c.p.g., obowiązek zbierania odpadów komunalnych spoczywa na właścicielu nieruchomości (por. art. 5 ust. 1 pkt 3 tej ustawy), czyli – w omawianym przypadku – na wspólnocie bądź spółdzielni mieszkaniowej. *Nota bene*, gdyby przyjąć, że wspólnota bądź spółdzielnia mieszkaniowa zobligowana jest do uzyskania zezwolenia na przetwarzanie bioodpadów komunalnych, z uwagi na redakcję art. 45 ust 1 u.o. (dotyczy on jednakowo wyjątków od uzyskania zezwolenia na przetwarzanie i zbieranie odpadów), należałoby przyjąć, że wymagane jest również uzyskanie przez nie zezwolenia na zbieranie odpadów komunalnych (co jest wnioskiem oczywiście błędnym).

Nie dostrzegam także znacznego wpływu pozostałych przedstawionych argumentów na możliwość wprowadzenia częściowego zwolnienia dla właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami wielorodzinnymi. Nie ulega bowiem wątpliwości, że każde ograniczenie strumienia odpadów wpływających do gminnego systemu spowoduje dla tego systemu oszczędności (obok kosztów związanych ze zorganizowaniem odbioru odpadów najistotniejszą pozycję zajmują wszakże koszty zagospodarowania tych odpadów uzależnione od ich ilości). Za niezrozumiałe uznaję przy tym podnoszenie ewentualnych utrudnień w możliwości kontroli lokatorów budynków wielorodzinnych, skoro podmiotem odpowiedzialnym za realizację obowiązków właściciela nieruchomości (a zatem także związanych z ewentualnym kompostowaniem bioodpadów) pozostanie wspólnota lub spółdzielnia mieszkaniowa. Jeżeli zechce ona korzystać z potencjalnego zwolnienia, to na niej spoczywać będzie wykazanie podstaw do jego zastosowania.

Mając powyższe na względzie, w oparciu o art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2020 r. poz. 627), zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o uwzględnienie w zapowiadanym przez Pana projekcie nowelizacji u.c.p.g. zmiany art. 6k ust. 4a tej ustawy poprzez rozszerzenie możliwości uzyskania zwolnienia z części opłaty na właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami wielorodzinnymi. Wyrażam przekonanie, że tego rodzaju rozwiązanie, skierowane z naturalnych względów przede wszystkim do niewielkich wspólnot mieszkaniowych, mogłoby się okazać istotnym elementem przygotowywanych zmian legislacyjnych, służących zahamowaniu wzrostu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Będę zobowiązany za poinformowanie Rzecznika o zajętych w tym względzie stanowisku.

Łączę wyrazy szacunku,

Maciej Taborowski

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/